

RICHBERG JE JAVNO PRIZNAL NEUSPEŠNOST NRA

NE SAMO KAPITAL IN VLADA
PAČ PA TUDI KONSUMENTI
IN DELAVCI NAJ SODELUJEJO

Po mnenju novega diktatorja zamore samo inicijativa nadomestiti NRA. — Predsednik narodnega industrijskega konferenčnega urada je rekel, da se nahaja v.ada v rokah drhali. — Nekateri podjetniki skušajo izkoristiti višnjevega orla za svoj osebni dobiček.

— Priznati moram, da NRA ni držala svoje obljube.

Tako je izjavil včeraj Donald R. Richberg, novi diktator NRA, najvažnejše vladne agenture, kar jih je ustvarila nova administracija.

Richberg je nastopil kot govornik na zborovanju narodne zveze tvorničarjev, ki se je začelo sinoči v New Yorku.

Na eni strani je obsodil dosedanje poslovanje NRA, na drugi strani je pa izjavil, da bo NRA nadaljevala s svojim delovanjem.

— Vlada bo imela toliko časa besedo pri gospodarskem življenju dežele, — je dejal, — dokler ne bo razvil privatni kapital večje inicijative. Intimno razmerje med vlado in industrijo ni nikakršna prazna teorija, pač pa gre pri tem za splošno dejstvo.

Po zatrdilu Richberga sta se pojavili v NRA organizaciji dve napaki: Nekateri podjetniki skušajo izkoristiti višnjevega orla za svoje privatne dobičke. To je prva napaka. Druga napaka je pa, ker izdaja NRA vedno nove odredbe, kar zelo ovira trgovino in obratovanje tovarn.

— Dognali smo, — je nadaljeval Richberg, — da so podjetniki teoretično proti vsakemu vmešavanju vlade v gospodarsko življenje. Praktično pa skušajo s političnim vplivom poraziti svoje odporne konkurente.

Načelnik NRA je pogledal tudi v bodočnost. Da bo dosežen kak znoten uspeh, ne zadošča, da bi bili samo podjetniki in vlada vpreženi v isti voz, potrebno je tudi sodelovanje delavcev in konsumentov, da se razvije gospodarstvo v interesu splošne dobrobiti.

Odločno je nastopil proti izjavi tvorničarjev, da bo gospodarstvo zastalo, dokler ne bodo mogli podjetniki svojih tovarn varno in dobičkanosno obratovati.

To naziranje je napačno. Nasprotno je res: Rizika in prilika zamikata samo one ljudi, ki imajo pravico do vodstva na vseh potih človeškega stremjenja. Napočil je trenutek, ko bodo ameriški gospodarski voditelji ponovili besede starega admiralja: — Vrag naj vzame torpede! S polno paro naprej!

Zelo značilna je izjava dr. Virgila Jordana, predsednika "National Industrial Conference Boarda", ki je rekel:

— Vlada je bistveno v rokah organizirane drhali, in je stranskega pomena, kako idealistični so voditelji ali zastopniki vlade. Z drhaljo pa ni mogoče sodelovati, če se ima obnova ameriškega gospodarstva završiti na temelju privatnega podjetništva. Vlada mora danes sodelovati z industrijo ter ji poveriti odgovornost in moč. Problem gospodarske obnove je na isti točki kot je bil pred dvema leti.

Jordan je zahteval ustvarjenje možganskega trsta, v katerem naj bi bili najbolj zmožni trgovci in industrijalci.

Raymond Moley, bivši vodja takozvanega možganskega trsta je skušal posredovati med Jordanom in Richbergom.

— Treba bo pač ubrati srednjo pot, ki je najboljša pot, — je rekel. — Za naš sedanji gospodar-

Sovjetski submarini v Vladivostoku

AMERIKA
SE STRINJA
Z ANGLIJO

Odbor za zunanje zadeve podpira v tem predsednika F. D. Roosevelta. Amerika bo sodelovala z Anglijo.

Washington, D. C., 5. dec. — Člani kongresnega urada za zunanje zadeve so mnenja, da bo kongres, ki se sestane po Novem letu, podpiral predsednika Roosevelta pri njegovem načrtu za sodelovanje Združenih držav z Anglijo, ako Japonska zavrne washingtonsko pomorsko pogodbo, dokler to sodelovanje ne bi bilo v nasprotju s tradicionalnim ameriškim stališčem.

Državni tajnik Cordell Hull je zadovoljen s sedanjimi pomorskimi pogajanjmi v Londonu in poslanik Bingham je prejšnji teden angleškemu časopisu izrazil svoje mnenje, da je potrebno angleško-ameriško prijateljstvo.

Senator George je rekel: "Ako Japonska izpolni svoje grožnje, tedaj je potrebno, da se sklenejo tesnejši odnosi z Anglijo. Po mojem mnenju bo predsednik Roosevelt prejel podporo za vsak načrt, ki je po njegovem mnenju primeren".

Senator Duffy je rekel: "Ako Japonska zavrne sedanje pomorsko razmerje, bom predlagal, da se zgradi močna mornarica, da se ji Amerika postavi nasproti. V vsakem slučaju pa mora Amerika delovati skupno z Anglijo. Kar koli bo predsednik predlagal kot mirovni načrt, bo odbor za zunanje zadeve po veliki večini odobril".

Senator Black je rekel: "Jaz bi sodeloval z Anglijo ali pa s katerokoli drugo državo, veliko ali majhno ali pa s kakršnokoli vladno obliko, ako ima za svoj cilj preprečiti vojno".

Senator Black je rekel: "Jaz bi sodeloval z Anglijo ali pa s katerokoli drugo državo, veliko ali majhno ali pa s kakršnokoli vladno obliko, ako ima za svoj cilj preprečiti vojno".

89 LETNIK MORA
PODPIRATI ŽENO

Hollydaysburg, Pa., 5. dec. — Včeraj so izpustili iz ječe 89. letnega Allena Werta, ki je bil tri mesece zaprt, ker ni hotel vzdrževati svoje žene. Sodnik je odredil, da ji mora plačevati po 25 dolarjev na mesec.

5 DELAVCEV USMRČENIH
V PREDORU

Florence, Italija, 5. dec. — V nekem predoru v tukajšnji bližini je lokomotiva presene-

ski sistem ni nobenega uspešnega nadomestila. Pametno in pravično je rešiti kapitalistični sistem. To načelo sem zastopal že leta 1933. Volitve leta 1932 so spravile Roosevelta na krmilo, niso mu pa dale mandata za uničenje kapitalističnega sistema.

SODNIJSKO
ZASLEDOVANJE
POOSTRENO

Naročilo sovjetske vlade v s e m republikam za strožje postopanje. Nova odredba bo že uveljavljena pri 71 jetnikih.

Moskva, Rusija, 5. decembra. — Uradno poročilo o dogodku, v katerem je Sergej M. Kirov našel smrt, tudi pravi, da je Kirov dobil od kratke razdalje strel v glavo od zadej in da je bil na mestu mrtev. Zasliševanje morilca Leonida Nikolajeva se nadaljuje.

Poleg tega pa sovjetska vlada postruže postopanje proti sovražnikom sovjetske vlade. Nek ukaz naroča vsem republikam, ki pripadajo sovjetski uniji, da naj pri svojem sodnijskem postopanju naglo delujejo in da naj tudi z izvršitvami smrtnih obsodb ne odlašajo, kadar gre za zatiranje protirevolucionarnih teroristov.

Preiskava mora biti končana najkasneje v desetih dneh, obtožnica je obdolžencu predložena samo en dan pred pričetkom glavne obravnave in pri taki obravnavi ni več prostora za zagovornika. Priziv na kako višje sodišče je nemogoč; ravno tako je tudi izključena prošnja za pomilostitev na osrednji izvrševalni odbor. — Smrtna kazen mora biti izvršena takoj po obsodbi.

Ta odredba bo prišla v poštev pri 71 "belih gardistih", ki ho bili aretirani vsled Kirovega umora.

Korinovo truplo leži v zgodovinski Unijski dvorani ter bo sežgano in njegov pepel položen v zid Kremlja, kjer se nahaja pepel odličnih sovjetskih voditeljev.

Iz vseh delov sovjetske unije prihajajo na osrednjo vlado zagotovila, da se bodo pokrajinske oblasti strogo držale najnovejše osrednje vlade.

TURČIJA KUPUJE
V NEMČIJI

Istanbul, Turčija, 4. dec. — Turška vlada je sklenila veliko kupčijo z neko nemško skupino, v kateri je udeležen tudi Krupp. Turčija bo na dolg kredit kupila železniški material in stroje za železno industrijo v vrednosti 20,000,000 turških funtov.

tila dvanajst delavcev, ki so delali na progi. Sedem se jih je rešilo, pet jih je bilo pa na mestu usmrčenih.

NELSONOVA
VDOVA ZAPRTA

Mrs. Gillis je bila aretirana na Zahvalni dan. — Zvezni detektivi niso objavili aretacije.

Chicago, Ill., 5. decembra. — Mrs. Helen Gillis, vdova po zloglasnem roparskem morilcu, ki je bil znan pod imenom George Nelson, se nahaja v zaporu, kamor je bila prepeljana na Zahvalni dan, komaj 24 ur zatem, ko je bilo najdeno mrtvo truplo njenega moža v jarku.

Bila je v družbi svojega moža in še nekega drugega roparja, ko je 27. novembra Nelson blizu Barrington, Ill. v boju ustrelil dva zvezna detektiva, Samuela P. Cowleya in Hermana E. Hollisa. Posebni zvezni detektiv H. H. Clegg, ki je bil iz Washingtona poslan v Chicago, je priznal, da je bila Mrs. Gillis na Zahvalni dan ob 10. zvečer aretirana. Clegg je bil poslan s posebnim namenom, da iztrebi zadnje ostanke Dillingerjeve roparske tolpe. Clegg pa ni hotel povedati, ako je bil prijet tudi Nelsonov tovariš, ki je po boju z zveznimi detektivi pobegnil skupno z Nelsonovo ženo.

Po mestu so tudi razširjene govorice, da je mogoče Mrs. Helen Gillis zaradi ljubosumnosti na svojega moža detektiva Cowleya in Hollisa izdala, kje moreta najti Nelsona, Sicer Mr. Gillis ni izdala Nelsona naravnost zveznim detektivom, temveč neka druga ženska, ki je bila niena dobra prijateljica.

MOČAN POTRES
V HONDURAS

Tri mesta so bila porušena, druga so poškodovana. — Prebivalstvo je prevzel velik strah.

Tegucigalpa, Honduras, 5. decembra. — Kakor je mogoče sklepati iz pičlih poročil, je močan potres v sredini Hondurasa napravil velikansko škodo. Natančne slike pa si ni mogoče ustvariti, ker so brzojave in telefonske zveze pretrgane.

Uradna poročila, ki prihajajo iz Sinuapa, naznanjajo, da so bila tri mesta najbrže porušena in da je šest drugih mest trpelo veliko škodo.

Do sedaj še ni znano, koliko oseb je izmed 6500 prebivalcev v treh krajih izgubilo življenje, ali pa koliko jih je bilo ranjenih. Število prebivalcev v teh treh mestih je razdeljeno naslednje: San Jorge 2000, La Encarnacion 3000 in San Fernando 1500.

Poročila iz Sinuapa, novega glavnega mesta province Ocoatepeque, ne navaja podrobnosti o katastrofi. Neko poročilo iz San Salvadorja pravi, da

SOVJETSKA UNIJA JE DOBRO
ZAVAROVANA PROTI JAPONSKI

WASHINGTON, D. C., 5. decembra. — Sovjetski submarini, najnovejšega izdelka in najmočnejše vrste, ki leže v novi bojni luki v Vladivostoku, stalno naraščajo po številu. Obenem pa Rusija tudi povečuje in utrjuje to bojno pristanišče, ki je ob Japonskem morju in samo 450 milj od japonske obali.

HAUPTMANN
JE BIL VEČKRAT
PREDKAZNOVAN

V Nemčiji je bil Hauptmann večkrat v zaporu. Zagovornik Fisher bo z obdolžencem sam govoril.

Flemington, N. J., 5. dec. — Generalni pravdnik David T. Wilentz je objavil zapisnik Hauptmannovih predkazni v Nemčiji. Iz teh objavljenih sodnijskih spisov so dokazana naslednja Hauptmannova hudodelstva: da je Hauptmann po svetovni vojni zašel na krivopota in da je izvršil več hudodelstev. Ponašanje je vršil vlome in je odnesel vse, kar mu je prišlo pod roke. Posebno rad je kradel gonilna jermena v tovarnah. Enkrat je tudi na samotni cesti pri belem dnevu izvršil rop. Tedaj je napadel dve ženi, ki sta v otroških vozičkih vozile kruh in drugi živež. Hauptmann je bil l. 1919 obsojen na pet let in en teden, leta 1923 pa je bil pomiloščen in izpuščen iz ječe. Toda zatem je izvršil pet manjših tatvin. Iz ječe je ušel ter je slednjič prišel v Združene države.

Zagovornik Lloyd Fisher je od generalnega pravdnika Wilentza prejel dovoljenje, da sme govoriti s Hauptmannom v navzočnosti stenografa, ki bo zapisal B. R. Hauptmannove odgovore na zagovornikova vprašanja. Izpraševati ga bo smel v kotu hodnika in tako daleč od paznikov, da njeguna razgovora ne bodo mogli slišati.

Hauptmann je prejel nemško-angleški besednjak, da se bo bolj izvežbal v angleškem jeziku.

je bilo tudi uničeno hondursko mesto Santa Rita.

V La Esperanza se je zrušilo več hiš, druge pa so bile poškodovane.

V zapadnem delu države so posebno trpeli kraji Gracias in Naranjito, kakor tudi Ilama in Comayagua, katero mesto je odaujeno od Tegucigalpa samo 60 milj.

Vsa poročila se strinjajo v tem, da je potres med prebivalstvom povzročil velik strh. Nekaj posebnega je bilo pri tem, da so v Comayagua celo noč zvonili cerkveni zvonovi, ne da bi se jih dotaknila človeška roka.

Poročila zadnjega leta, da se nahajajo v Vladivotoku ruski submarini, so povzročila veliko začudenje, kako so prišli submarini v Vladivostok. Pozneje se je izvedelo, da so bili njihovi deli izdelani v raznih tovarnah evropske Rusije ter poslani po transsibirski železnici v Vladivostok, kjer so jih sestavili.

Električne motorje, ki goni jo submarin pod vodo, je Rusija kupila v Nemčiji, dokler ni bila preklicana nemško-ruska pogodba. Pozneje pa so izdelovale motorje ruske tovarne. Znano pa je, da noben del submarina ni bil kupljen v Združenih državah.

Toda v Vladivostoku Rusija ni zgradila samo veliko bojno pristanišče, ki je zelo nevarno Japonski, temveč ga je tudi zavarovala z letališči, ki so skrbno zakrita. In Japonsko mnogo bolj skrbe ta letališča, kot pa bojno pristanišče z velikim številom submarinov.

Submarini so tudi edine bojne ladje, katerih se more posluževati Rusija v Pacifiku. Vojaški izvedenci sedaj tudi zatrdjujejo, da je bila Rusija v rusko-japonski vojni premagana vsled tega, ker je moralo rusko vojno brodovje pluti okoli sveta na Japonsko, ker je Anglija zaprla Sueški kanal za vojne ladje.

Navzlic temu, da ima Japonska velike bojne ladje, jih Rusija ne bo gradila, temveč samo submarine.

SIN USTRELIL
OČETA NA LOVU

Iz Conemaugha, Pa., nam poroča prijatelj Ivan Pakj: Včeraj, 4. decembra, je bil na lovu na jelene v okrožju Phillipsburg, Pa. po nesreči ustreljen in sicer od svojega lastnega sina Rudolfa znani rojak in grocer Frank Pristavec.

Oče in sin sta se v družbi par rojakov odpeljala na lov na jelene. Oče in sin sta se držala skupaj, ostali lovci so se podali v drugo smer. Majhen jelenček jima pridirja skoraj v naročje, oče nameri, da ustreli jelenčka, toda sin Rudolf ga prehitil in ustrelil. Po nesreči zadene strel očeta. Kmalu je izkrmavel in bil odpeljan v Conemaugh.

Pokojni Frank Pristavec je doma iz Brezovice pri Borovnici. Star 53 let. Zapušča obilno odraslo družino. Skoraj vsi so zaposleni v njegovi groceriji.

Sožalje pokojnikovi vdovi in ostali družini!

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation).

Frank Baker, President L. Benedik, Treas.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in	Za New York na celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstvo na celo leto	\$7.00
Na četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikov.
Dopolni bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli
poslji po Money Order. Pri sprejemu kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prelože bivališke naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3573

KRIZA V REPUBLIKANSKI STRANKI

Republikanska stranka je klovizela pri volitvah dne 6. novembra strahovit poraz.

Njeni voditelji so šele sedaj prišli k sapi in so začeli delati načrte za bodočnost.

Raznišljajo in ukrepaajo, kako bi zopet spravili stranko na tisto visoko stopnišče kot ga je nekoč zavzemala.

Težko bo šlo, kajti padee je bil preveč katastrofalen.

Prvi se je zganil Charles D. Hilles, newyorški član republikanskega narodnega odbora, ki je v posebnem pismu pozval svoje tovariše, da mora biti republikanska stranka v tej krizi samobitna in samostojna. Silno nespametno bi bilo od nje, če bi sledila Rooseveltovemu "New Dealu" ali pa če bi krenila na levo.

Če bi temu stališču nihče ne ugovarjal, bi lahko prišli po vsej pravici do zaključka, da so vodilni moške v republikanski stranki vse pozabili in se niso naučili ničesar ter da se pod nobenim pogojem ne morejo živeti v sedanje razmere.

Senator Borah, ki že od nekdaj hodi svojo lastno pot, se je prvi oglašil.

Z njim je potegnili več mladih bistrogledih republikancev, ki zahtevajo temeljito reorganizacijo stranke in vicer v liberalni smeri.

Celo nekaterim nazadnjakom, kot je naprimer James Beck iz Pennsylvanije, se je posvetilo v glavi ter so spoznali potrebo liberalizacije stranke.

Ta opozorila pa najbrž ne temelje na izključno nočanju prepričanju, pač jim je pa dala povod bojazen pred vedno naraščajočim gibanjem za ustanovitev tretje liberalne stranke.

Največjo pobudo temu gibanju je dal uspeh LaFolletteve stranke v Wisconsinu.

Senator Borah je izjavil: — Trojčki so boljši nego nerodovitnost. Pri zadnjih volitvah je petnajst milijonov volivcev poudarilo svoj republikanizem. Ti ljudje nečejo držati rok križem samo zaradi tega, ker par vodilnih republikancev noče priznati, da so se razmere temeljito predrugačile.

Mladi republikanec Chase Mellen je pa rekel. — V očeh preprostega naroda republikanska stranka še vedno velja za zaščitnico velekapitala. Nekeč smo obljubovali volivcem, da bo imel vsak sleherni dan kokoš v loneu in avtomobil v garaži, če voli republikanski tiket, dandanes pa volivci ne sedajo več na take limanice.

Zelo značilna je tudi Beckova izjava, ki je rekel, da se mora stranka na vsak način prilagoditi novdobnim razvojem.

To so zdrava znamenja, ki očitujejo, da bo stranka reorganizirana.

V časih svojih največjih uspehov in največjih prilik je delala republikanska stranka težke napake, in njena največja nevarnost za bodočnost leži v pomanjkanju samopoznanja.

Val prosperitete jo je ponesel v tako višino, da voditelji niso videli iz nje preteče usode.

Pod Herbertom Hooverjem je prišel polom, ki ga ni mogel zadržati, ker si ni upal poslušati svarilnih glasov.

Dopisi.

New York, N. Y.

Naznanjam vsem Slovencem, faranom in romarjem Sv. Cirila na Osmi cesti, da praznujemo tukaj štiridesetno pobožnost v dnevih 7., 8. in 9. decembra, to je v petek, soboto in nedeljo. V petek se začne pobožnost zjutraj ob 7. uri s peto sv. mašo, po kateri se izpostavi sv. Rešnje Telo; v soboto, ki je zapovedan praznik Brezmadežne, pa je prva sv. maša ob 8. uri (druga ob 10. uri); v nedeljo je sv. maša po navadnem redu, to je ob 8. in 10. uri in se sv. Rešnje Telo izpostavi pri deseti sv. maši.

Vsak večer tekmo štirideseturne pobožnosti imamo ob 8. uri pridigo in litanije. Pridigo in litanije imamo pa že tudi ta četrtek zvečer ob 8. uri zaradi tridnevne na čast Brezmadežni. Prosim, da prinesete kakih belih rož za oltarje.

Sklep štirideseturne pobožnosti imamo v nedeljo pri večerni pobožnosti, po kateri bo darovanje okoli oltarja za potrebe naše slovenske cerkve. Naj vsak daruje po svoji možnosti in prosti volji; odtegovati se dolžnosti podpirati cerkev, pa gotovo ni lepo in niti pravično.

Pobožnost vodi Very Rev. Benigen Snoj, ki bo tudi vsako jutro in vsak večer na razpolago v spovednici.

Verni Slovenci! Bliža se bo žični praznik, pripravljajte se nanj!

Župnik.

Gary, Ind.

Priloženo vam pošiljam M. O. za \$6.50, za naročnino lista Glas Naroda za leto 1935. Upam, da mi boste poslali list redno, kajti komaj čakam, da ga dobim, ker nam prinese dnevne novice od tukaj in iz stare domovine. Žal, da niso te novice najboljše niti od tukaj, niti od tam. Od vseh vetrov in krajev se sliši slabše. Ne vem, kam plovemo in kje in kako se bomo znašli danes ali jutri. Nikdo ni več danes zadovoljen, niti mi, niti kapitalisti, kajti oni ne morejo več tako hudo izkoristiti delavnega ljudstva, kakor so ga prej in nimajo toliko dobička kakor poprej.

Zakaj? Ljudstvo odpira dolgo zaprte oči in je že izpregledalo kaj se ž njim godi.

Torej zdrami se, trpin in zahtevaj svoje, kar ti gre in kar je tvoje, da boš užival tudi ti, kar si s svojim poštenim obrazom in z žuljavimi rokami pridelal.

Gori sem omenil, kam da plovemo.

Menda nismo več daleč od groznega ljudskega krvoprelitja, kajti morilno orožje vedno rožlja. Topovi že komaj čakajo minute, da izbruhnjo iz svojega žrela razdejanje. Strupeni plin že uhaja in že po njem diši. Gorje tebi, ljudstvo, ker po tebi se bo krhal oster meč, gorje tebi, hribovje, ki te bo razdeljal top, gorje tebi, dolina in ravnina, ki boš preplavljena z ljudsko krvjo!

Druge rešitve menda ni, nego da gospod Bog pride doli in reče svojemu ljudstvu:

Mir ljudem na zemlji!

John Horvat.

DELO MESTO PODPORA

Kakor se pričakuje iz Washingtona, se bo v decembru pričel nov načrt za odpravo proti nezaposlenosti. S prvimi predznaki približajoče se zime je Federal Relief Emergency Administration jela izdelovati projekte za odpravo nezaposlenosti na široki narodni podlagi. F. R. E. A. priznava, da cilj je nadomestovati direktno podporo s prilikami za delo, in ta cilj se bo izražal v novem načrtu. Že sredi oktobra so odtegnili 1,387,000 ljudi iz seznama onih, ki dobivajo direktno podporo, in jih postavili na "work relief". Svrha načrta je izdelati splošen sistem, po katerem naj se ravna vse države in občine, ki dobivajo federalno pomoč v svoji pomožni akciji za nezaposlene.

Vsled izida novemberskih volitev, ki so pomenjale splošno odobritev predsednikove politike, ni dvoma, da bo novi kongres odobril načrt in prisvojil potrebna sredstva za njegovo izvršitev. Podrobnosti niso še znane, ali se zaupno pričakuje, da bo načrt vključil razširjenje vsenarodnega programa za gradnjo hiš in izčiščenje zastarelih mestnih predelov, nadalje še večji razvoj projektov glede malih farm za industrijalno prebivalstvo (tako imenovani "subsistence homestead"), nadaljevanje C. C. C. taborov in velike projekte za javne gradnje.

Med tem se sedaj odprava na akciji za nezaposlene izvajajo delom potom odpravnega dela (work relief) in deloma potom direktno podporo v obliki čekov za najemnine, naročil za živež ali potom gotovine. Po sedanjem sistemu država potom svojih agencij in pod lastno odgovornostjo izvršuje to odpravo akcijo, dočim federalna vlada (FERA) prispeva deloma k stroškom, nikoli več kot 50%. Približno \$142,000,000 federalnega denarja se vsak mesec izplačuje državam za relief. To pa ne pomenja, da FERA omejuje svoje delovanje na razdelitev denarja med države. Izmed teh drugih nalog FERA organizacije naj zlasti omenimo nakup poljedelskih izdelkov, katerih prebitek pritiska cene za farmerja, dočim nezaposleni so skrajni potrebi teh pridelkov. V to svrhu je bil ustanovljen Federal Surplus Relief Corporation.

FLIS.

poration. Ta je nakupil 3 milijone prešičev, tako da se je 317,000,000 funtov svinjine preneslo k potrebnim nezaposlencem. Razdelila je tudi 20 milijonov funtov govedine, 145 milijonov funtov moke, 1 milijon 200,000 ton premoga in velike količine drugih pridelkov.

Minulo zimo je nastalo resno vprašanje v zvezi s sušo, ko se je uvidelo, da ne bo zadosti krme za milijone goved. Agricultural Adjustment Corporation je nakupila več kot 6,500,000 goved in jih premestila tja, kjer je zadosti paše. Več kot milijon glav je bilo že zaklanih in vse meso se potrebuje za odpravo potrebnosti. Niče se ne prodaja. Železnice so že prevozile več kot 128,000 vozov blaga, ki se označuje kot "poljedelski prebitek". Konserviranje živeža je dalo polno dela raznim tovarnam za konzerve.

Tudi nezaposleni sami izvršujejo del potrebnega predelovanja teh poljedelskih prebitkov. Nezaposleni delajo v raznih konzernih delavnicah, ustanovljenih od relief administracije.

Ljudje, ki so bili dolgo časa nezaposleni, najdejo, da njihovo pohištvo razpada in da tudi druge potrebščine v hiši izginjajo ali propadajo. Work Relief se tudi briga za to in mnoge državne in mestne relief administracije so postavile delavnice, kjer si ljudje lahko pomagajo v tem pogledu. Namerava se ustanoviti tudi delavnice za predenje in tkanje, izdelovanje klobukov, oblek in tudi čevljev, vse za predelovanje prebitnega materiala v korist in rabo nezaposlencev.

Ravno sedaj se vršijo važna posvetovanja za končno izdelovanje velikanskega odpravnega programa, ki naj se predloži prihodnjemu kongresu.

AVTOMATIČEN KINO

V Londonu se pripravljajo na otvoritev prvega avtomatičnega kina. Dostopen bo samo proti vstopnini, običajno osebe ne bo smelo v ta kino. Tu ne bo nerazvne blagajničarke, niti postrežljivih biljeterjev, vse bo opravljal aparat. Vse bo avtomatično od aparature do kontrole zasedenih mest. Pri vstopu nad pravilnim kinematografom, ki bo v zabavnem okraju londonskega West Enda, bo turniket puščal k avtomatu.

BLAZNIKOVE Pratique

za leto 1935
IMAMO V ZALOGI
Cena 25c
s poštino vred.

V kratkem bo gotov
Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR za l. 1935
Cena 50c

"Glas Naroda"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

tični blagajni gledalce, da jim bo avtomat dajal vstopnice. Cene bodo enotne, kar bo vso manipulacijo znatno olajšalo. Čim bodo vsi prostori v kinu zasedeni, se bo avtomatično zaprl denarni avtomat in turniket prenehal poslovati. Odprl se bo zopet avtomatično ob koncu predstave vedno za toliko ljudi, kolikor jih zadnji turniket avtomatično pusti skozi.

V tem kinu ne bo veljala nobena protekcija, gneče nikoli ne bo, pa tudi brezplačnih vstopnic ne. Igralo se bo tudi nepretrgoma celih 24 ur. Program bo trajal po dve ali tri ure. Projekcijski aparat bo lahko razvijal avtomatično do 5 tisoč m dolg film. Zelo precizna naprava bo skrbela za gladko odvajanje filma. Lastnik kina bo imel samo eno skrb, plačevati v redu davke in jemati iz avtomata denar, vse drugo bo prepuščeno avtomatu. To bo prvi kino brez o-solnja na svetu.

"GLAS NARODA"
zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

SORODNIKA ALI PRIJATELJA V DOMOVINI NE MORETE BOLJ RAZVESELITI KOT ČE MU POŠLJETE DENARNO POŠILJATEV ZA BOŽIČ

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.80	Din. 100	Za \$ 9.35	Lir 100
\$ 5.35	Din. 200	\$ 18.25	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 44.60	Lir 500
\$ 12.—	Din. 500	\$ 88.20	Lir 1000
\$ 24.—	Din. 1000	\$ 176.—	Lir 2000
\$ 47.50	Din. 2000	\$ 352.—	Lir 4000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Za izplačilo \$ 5.—	morate poslati \$ 5.75
\$ 10.—	" " " " \$ 10.85
\$ 15.—	" " " " \$ 16.—
\$ 20.—	" " " " \$ 21.—
\$ 24.—	" " " " \$ 26.—
\$ 40.—	" " " " \$ 41.25
\$ 50.—	" " " " \$ 51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Peter Zgaga

Te dni sem čital sledečo zanimivo poročilo:
Neki švedski statistik je izračunal, koliko časa preživi ženska pred zrealom. Dosti žensk je opazoval in dobil zadavne podatke tudi od svojih prijateljev in znancev.

Tako je naprimer dognal, da stoji mlado dekle vsak dan najmanj petnajst minut pred zrealom. V starosti od dvajsetih do tridesetih let pol ure, pozneje pa znatno več. Sedemdeset let stara ženska je preživela pred zrealom deset tisoč ur, to je 400 dni, oziroma več kot eno leto svojega življenja. To je precej, toda nekatere poznam, ki prežive polovico življenja pred zrealom, pa vseeno niso same s seboj zadovoljne, še manj pa moški z njimi.

Ljudje so kakor ribe; mnogim neprijetnostim bi ušli, če bi znali ob pravem času držati usta zaprta.

Česa vsega ne premore takozvana moderna literatura! Čital sem že moderen roman s takimle koncem:

— In slednjič sta se poročila. Ona mu je bila vedno vdana, on se pa ni čisto brigal za njo. Stirinajni dni po poroki se je spet sprl z njo in odšel neznankom. Nikdar več ga ni videla. Jokala je in jokala, toda njene solze ga niso mogle priklicati nazaj. V znamenje velike ljubezni ga je vsako leto obdarovala z malim sinčkom ali hčerko, on se pa ni brigal za ta znamenja udanosti in ljubezni. Nikdar več ga ni bilo. Ona ga je še vedno ljubila, strastno, do groba.

Mnogi so med nami, ki se znajo vsem upreti — razen skušnjavi.

Napake velikih duhov se kažejo najjasneje pri njihovih posnemovalcih.

Italija je sklenila z Avstrijo tajno pogodbo, da bi za slučaj vojne z Jugoslavijo lahko poslala s štajerske strani svoje vojaštvo proti Ljubljani.

To bo zelo velik ovinek: od Trsta do Gorice ob Soči preko Predila, preko Koroške na severno štajersko in šele odtam proti Ljubljani.

Za slučaj vojne jo bodo Jugoslovani kar po bližnji udarili preko Krasa v Gorico in Trst.

Pravi prijatelj je tisti, ki bi lahko povedal neprijetne resnice o tebi, a tega ne stori.

Kdor vidi vsepovsod same prepade, še davno nima globokega pogleda.

— Pri pijači moram biti previden — je modroval dragi rojak. — Če preveč pijem, se mi vlije kri iz nosa.

— Tudi z menoj je tako — mu je pritril prijatelj. — Tudi jaz imam salamensko hudo ženo.

Kdor ni nikoli dvomil v svoje znanje, ga ni nikdar dosti imel.

V newyorški državni kaznilnici Sing Singu je dva tisoč kazencev.

Dobro hrano imajo in topla prenočišča. Na Zahvalni dan so jim postregli s pečenim puranom, slaščicami in sladoledom. Tudi za Božič in za Novo leto bodo imeli sličen obed.

Ko čita taka poročila pošten človek, ki ga je depresija spravila ob delo, se nehoti pokusa svoje pravičnosti in poštenosti.

SLOVENSKI DOM

253 Irving Ave., Brooklyn

PRIREDI

VS AKO SOBOTO

Družinski Večer

Bresplačni domači prigrizek tudi v dvorani.

Igra slovenska gđiba Adria Trio

VARJENI STE VSI VSTOPNINA PROSTA

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvarih. Vsled naše dolgotrajne skušnje Vam samoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljeni naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za bresplačna navodila in smatavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

TRISTAN BERNARD

LJUBAVNO PISMO

Koliko neumnost sredi počitnice, pod jasnim nebom, pred lahno valovčim morjem, koliko nesreča za mladega Adolfa, da je tako slabe volje, tako zbežan, da sam ne ve, kje se ga glava drži. Ali je slabe volje zato, ker je baš mislil na bolezen svoje sestre, ki ni mogla zapustiti Pariza, ker se ni bila izlečena njena pljučnica? Ne, kajti to skrb je imel večeraj ves dan tako dolgo, kakor je pač vajen. Ali misli na denar, ki ga je dolžan? Ne, kajti konec meseca je še zelo daleč. Ali pa je slabe volje zato, ker njegov konj šepa? Ne, kajti če njegov konj šepa, ga ne bo treba voditi iz staje. In nekaj dni mu ga ne bo treba jahati; tako bo rešen še ene skrbi. Ne dvomno je slabe volje zato, ker se je že zgodaj jutraj spomnil, da je danes terek in da mora pisati svoji ljubici.

Gospa Chermozova je bila s svojim možem v Pireneji. — Ona in Adolf sta si pisala samo vsak tretji dan, da bi jima ne bilo treba hoditi prepogosto na poste restante. Večeraj je dobil pismo na osmih straneh, ki so bile enake šestnajst, kajti gospa Chermozova je imela navado pisati v obeh smereh, počez potem pa še po dolgem, na že napisane vrstice, kar je vestnega bralca močno oviralo pri čitanju njenih pism. Adolf je bil vajen odgovarjati samo na štirih straneh, toda morale so biti popisane do kraja.

Po zajutruku je odšel po ozkih ulicah normandskega mesta v Kasino. Stopal je počasi, da bi pot ne bila prekratka. Smilil se mu je pes, ki je razkopaval krtino. Zanimala se mu je objokana deklica, kaj ti želi si je samo lepa čustva.

V Kasinu je sedel na teraso z obrazom proti zapadnemu morju, čigar mirno, pravilno dihanje se je slišalo. Naročil je sladoled in pisalni pribor. Pisalni pribor so mu prinesli izredno hitro. Čakal je, da bi mu prinesli še sladoled, ker ga je hotel pojesti prej, predno bi začel pisati.

Tudi sladoled so mu končno prinesli, čeprav je sedel v kavarni, kjer se natakari vlačijo kakor megle. A če je že tu, ga je treba pojesti, da se ne raztopi. In naj bodo z žličko nabrani delci še tako majhni, naj bodo presledki med vsakim še tako dolgi, vedno se pride do konca. Treba je bilo torej vzeti pero in papir ter napisati pod hotel v zastavah:

„Srček moj!“

Kaj pa zdaj? Sporočiti ji, da je prejel njeno pismo: „Dušica, prejel sem tvoje toplo pismo.“

Ta ponavljanja niso bila slaba.

Čital sem jih vedno znova, poljubil sem jih desetkrat, stokrat, tisočkrat. — Lahko bi bil takoj rekel „tisočkrat“, toda ta način izražanja je bil zelo koristen, pa tudi zgovornejši. O prejetem pismu se ni dalo povedati nič več. Bil je šele dve vrstici nad spodnjim robom strani. Dosegel ga je zelo počasi z ognjevitimi „obožujem Te“, ločenimi med seboj s pomišljaji.

Predno je obrnil stran, je iskal pivnik. Pivnika ni bilo. Prosil je natakarija, naj mu ga prinese.

Kratek odmor.

Obrnil je list, ga skrbno preganil in ostrmel nad nepopisano stranjo belega papirja. Morda bolezen ga je napadla

pri tem pogledu in omahnil je nazaj. — Kaj bi ji napisal? Kako ubija čas? Mogel ji je opisati samo vožnjo z vozom.

„Večeraj smo se peljali z vozom do Baquervilla. To je do kaj lep kraj, oddaljen od osem kilometrov petsto metrov. Vožnja je bila dokaj dolgočasna. Brez tebe se dolgočasim.“

Ni ji vedel povedati nič več o tem, kako ubija čas. A kaj je počela ona — Kaj pa počneš ti, dušica? Se zabavaš? Ah, prepričan sem, da se zabavaš daleč od mene, pa reci kar hočeš. Jaz sem pa spričo tega ves nesrečen, ves potrt.“ — Delal se je malo ljubosumnega, malo je potožil in tako srečno prišel na konec druge strani.

Na začetku tretje strani se ga je pa znova lotil obup. In zroč na to, kar je bil že napisal, si je očitil, da je preveč stiskal vrstice, oddaljene že itak preveč druga od druge. Iskal je nekaj naknadnih besed na račun ljubosumnosti... Misel, da bi mogla ljubiti drugega, me žene v blaznost... Nesreča je pa hotela, da je prišel baš tisti hip natakari vprašat ga, ali se potrebuje steklenico z ledeno vodo, in takó ga je zmotil, da se mu je pretrgala nit te misli. Odložil je pero in se zagledal na morje. Toda morje ima preveč drugih skrbi, da bi pošljalo misli ljudem, ki pišejo ljubavna pisma. Dovolj je zaposleno samo s seboj ter s svojimi točnimi urami plime in oseke.

— Sicer pa, — je razmišljal Adolf, — nimam do petih no-

benega dela. Ostanem tu. Tu pa tam bom pripisal besedico, ne da bi se tega zavedal, in tako bodo končno srečno izpolnjene vse štiri strani.

Tisti hip se je pa pojavil na pragu Kasina Karel Tony s svojo krasno avtomobilsko čepico, ki jo je nosil radno, kadar je igral biljard. Ta čepica je pa imela tudi svojo utemeljenost. Karel Tony je že tri leta odlašal nakup avtomobila, čigar silo je pomnoževal od leta do leta za nekaj konj.

Adolf in Karel sta vsak dan igrala biljard. Vsak izmed njih je mislil, da je malo močnejši od drugega. To tekmovalstvo jima je delalo več veselja, nego biljard sam, ki ga nista imela rada. Videč, da ni dokončal svojega pisma, Tony je sedel k njegovi mizi.

— Pišeš?

— Da, — je odgovoril Adolf. — Toda ne mudi se mi nikamor. Pisma pobirajo iz nabiralnika šele ob petih.

— Dokončaj svoje pismo, — je dejal Tony. — Potem bova igrala biljard.

Bilo je res pametno dokončati pismo, da bi lahko mirno igral biljard. Adolf se je ves obupan sklonil nad papir, kakor marljiv študent. Toda nobene besede več ni spravil iz sebe. Misli je samo na večerajšnji biljard, ko je porazil Tonija z dvanaestimi točkami. Danes ga bo porazil z dvajsetimi... Ker še vedno ni pisal, je Tony mislil, da ima pravico govoriti z njim.

— Si videl nesrečo, ki se je

pripetila davi na obali pri Sourdevalu? Tisto ladjico z izletniki, ki se je prevrnila... Tistega mladega moža, ki njegovega trupla niso našli?

— Ne, — je odgovoril Adolf, — tega nisem vedel!

In ves navdušen je jel pisati: Pomisli dušica, da je ves kraj pretresla strašna nesreča. V Sourdevalu, prav blizu nas, se je davi prevrnila ladjica z izletniki. Nekega mladega mo-

ža niso mogli najti. Ali mi verjameš, srček, da je to grozno? Šele dvaindvajset let je bil star. Takoj sem pomislil na tvoje izlete v gore. Ne izpostavljaš svojega življenja nevarnosti, dušica moja. Kaj bi bilo z menoj, če bi te izgubil?

Modrovanje o smrti ga je privedlo na konec četrte strani in poljubke, vroče, sladke poljubke je moral pritisniti na rob, kakor da bi njegovo srce prekipovalo s papirja.

GENERALNI POTNIŠKI UPRAVITELJ

Compagnie Generale Transatlantique (French Line) Mr. Marcel Delaporte, je došel v New York na letno zborovanje generalnih agentov Francoske proge v Združenih državah in Kanadi.

Mr. Delaporte je izza svojega imenovanja vodil z velikim uspehom družbine delavnosti. Pripravljen je o splošnem oživiljenju prekontlantskega prometa, ko bo začela prevažati potnike največja ladja na svetu — NORMANDIE.

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"

V tem seznamu : : : Poučnih Knjig boste našli knjigo, ki bo vas zanimala

Angleško slovensko berilo	\$2.—
Amerika in Amerikanci (Trunk)	5.—
Angelska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši	.10
Boj nalezljivim boleznim	.75
Cerkniško jezero	1.20
Domači vrt	1.20
Govedoreja	1.50
Hitri računar	.75
Gospodinjstvo	1.20
Jugoslavija (Melik) 1. zvezek	1.50
2. zvezek, 1—2 snopič	1.80
Kletarstvo (Skalicky)	2.—
Kratka srbska gramatika	.30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov	.30
Kako se postane državljani Z. D. in naj- novejši naseljeniški zakoni v angl. jeziku ..	.35
Knjiga o dostojnem vedenju	.50
Kubična Računica	.75
Liberalizem	.50
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka	.75
Mladenčev, 1. zvezek	.50
2. zvezek	.50
(Oba skupaj samo 90 centov)	
Mlekarstvo	1.—
Nemško - angleški tolmač	1.40
Nasveti za hišo in dom	1.—
Najboljša slov. kuharica, 668 str. (Kalinšek), lepo vez.	5.—
Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem	.75

Ojačen beton	.50
Obrtno knjigovodstvo	2.50
Praktični računar	.75
Perotinarstvo, broširano	1.50
Pravila za oliko	.65
Psihične motnje na alkoholski podlagi ..	.75
Prehodniki in idejni utemeljitelji ru- skega idealizma	1.50
Radio, osnovni pojmi iz radio tehnike, vezano 2.— broširano	1.75
Ročni slov. nemški slovar	.90
Slovenska narodna mladina, (obsega 452 strani)	1.50
Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezano	3.—
Sadno vino	.40
Sadje v gospodinjstvu	.75
Učna knjiga in berilo laškega jezika ..	.60
Učna knjiga in berilo italijanskega je- zika	1.—
Učbenik angleškega jezika: trdo vez 1.50 broširano	1.25
Uvod v filozofijo (Veber)	1.50
Veliki slovenski spisovnik: Zbirke pisem, listin in vlog za za- sebnike in trgovce	1.25
Veliki vsevedež	.80
Zbirka domačih zdravil	.60
Zdravilna zelišča	.40
Zgodovina umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih	1.90
Zdravje mladine	1.25
Zdravje in bolezen v domači hiši, 2 ZVEZKA	1.20
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Sloven- cev. (Melik) II. zvezek	.80

Te in mnogo drugih knjig, lahko dobite pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"
216 West 18th Street New York, N. Y.

Slovensko Delavsko Podporno Društvo, ink. (Slovenian Workingmen's Benevolent Society, Inc.) NEW YORK, N. Y.

ODBOR

Predsednik: FRANK KOŠAK
60-25 Catalpa Ave., B'klyn, N. Y.

Podpredsednik: FRANK CERAR
1829 Woodbine St., B'klyn, N. Y.

Tajnik: JOHN YURKAS, Jr.
405 Himrod St., B'klyn, N. Y.

Blagajnik: LOVRENC GIOVANELLI
1825 Catalpa Ave., B'klyn, N. Y.

Zapisnikar: FRANK PADAR
96 Evergreen Ave., B'klyn, N. Y.

Nadzorniki: I. JOHN KRIŽEČ
1822 Linden St., B'klyn, N. Y.

II. FRANK PIRC
69-27 - 44 Ave., Winfield, L. I.

III. ANNA BERLAN
320 E. 12 St., New York, N. Y.

DRUŠTVO OBSTOJI SE-LE 12 LET IN IMA V BLAGAJNI OKROG DEVET TISOČ DOLARJEV

Društvene seje se vrše vsako drugo soboto v mesecu v društvenih prostorih v American-Slovenian Auditorium, 253 Irving Ave., Brooklyn, N. Y. — Rojaki in rojakinje v New Yorku in okolici zavarujte se za slučaj bolezni ali nesreče. Iz okolice od 25 do 50 milj se sprejme član, če je v okrožju 5 milj že 5 članov. Za natančna pojasnila se obrnite na katerega zgoraj omenjenih odbornikov.

IZ ZGODOVINE KAVE

Klin, ki ga je zabil cesar Napoleon za sedem let med Anglesko in celino, je imel za posledico padec kavne cene na svetovnem trgu, kakršnega to čisto nestalno blago še ni bilo za beležilo. Zopora leta 1806. je uagromadila v londonskih skladiščih ogromne gore kave, ki je niso mogli več izvažati. Vsak poskus, da bi ji obdržali ceno, se je moral izjaloviti. Vrh tega ni nihče vedel, kako dolgo se bo držal cesar prohibitivnega sistema in kako strogo ga bo izvajal. Kava se drži sicer precej časa, a ta čas vendar ni neomejen. Cena kave na londonski borzi je padala torej čedalje bolj. A navzlic njeni cenosti se London in Angleška nista mogla odločiti, da bi porabila svojo kavo. Bila sta že predolgo navajena čaja. Vsa Angleška je porabila letno samo 10,000 stotov kave. V skladiščih pa je bilo tisočkrat toliko, na Angleškem kakor v prekomorju kot blago, ki je pripadalo Angleški. Samo slučajno se je to blago imenovalo kava. V resnici je bila izmenjalno sredstvo. London največja kliniška trdnjava starega in novega sveta, je financiral trgovino s kavo, kakor je financiral vse drugo. S svojim trgovskim brodom je pošiljal svoje stroje in izgotovljeno blago v vroče dežele kave, na Javo, v Arabijo, Ameriko in je za to prejemal kavo v plačilo.

Kavino zrno je bilo seveda denar, toda denar, ki ni ostal enak. Če so Rusija, Avstralija, Pruska, Švedska bile bitke pri Lipskem, je prvotno niso bile za angleški eksport — toda sprostitev londonskih zalog je bila daleč vidna posledica tega čina. Angleška se je tedaj modro varovala vojne na celini — samo na španskem bojišču je dotlej sodelovala. Ali je razumljivo sedaj, da je Napoleonov povratek, da je "stodnevnik" dvignila Angleško iz njene rezerviranosti. Druge celinske zapore, ponovitve let 1806. do 1813. Angleška ni hotela prenesti. Wellington je zmagal pri Waterlooju: zmagal je, ker je moral zmagati.

V januarju 1813. je stot kave v Londonu padel na ceno 40 šilingov. Isti stot kave je pa v Hamburgu presešel 500 šilingov: bila je prava fantazijska cena, ker bi stot kave težko kje dobil. Kar so tihotapei prinesli s smrtno nevarnostjo zase, je bilo večinoma nekoliko zrn. Ko je kralj Ludovik XVIII. razjavil celinsko zaporo, sta trčili najnižja londonska cena in najvišja hamburška kontinentalna cena neke v sredini skupaj. Tržni položaj je bil torej povsem ugoden, da bi mogel povzročiti veliko povpraševanje v Evropi. A glej, to se ni zgodilo. Hamburgani se niso hoteli za trajno prilagoditi nizkim cenam, a tudi Londončani se niso hoteli zadovoljiti z zmernim povzkom angleških cen. Kava, ki je bila pravkar

brez vrednosti, naj bi londonske gospode oškodovale s predvojnimi cenami. Tega si Evropa ni dala zapovedati in tako se je zgodilo, da je bil pri runu kolonialnega blaga na celini čaj v sprednji vrsti.

MINISTROVA SLUŽKINJA GOVORI

Glavno mesto Portugalske Lisabona je pred kratkim obhajalo važen dogodek: portugalski telefon je postal avtomatičen. Predsednik si je pridržal čast, da bo prvi govoril po avtomatičnem telefonu. Določeno je bilo, da bo predsednik ob določenem času poklical po avtomatičnem telefonu ministrskega predsednika de Salazarja. Da bi pa tudi ljudstvo bilo deležno tega slovesnega začetka z avtomatskim telefonom, so povsod po trgih in ulicah nastavili zvočnike, ki naj bi prenašali telefonski pogovor predsednika republike in ministrskega predsednika. Ljudstvo je poslušalo. V veliko presenečenje vseh pa se je razvil pri telefonu tale razgovor:

"Halo! Tukaj predsednik republike!" Odgovor pa se je glasil v ljudskem portugalskem narečju tako-le: "Hvala lepa! Kako neki morete ravnati s tole moderno stvarjo? Svoj živ dan se ne bom naučila s tole stvarjo ravnati." Predsednik republike je bil prvi bil presenečen, nato pa je hladno odgovoril, da je s tole moderno stvarjo čisto zadovoljen in da priporoča gospodični pri telefonu, naj se je ne boji.

Pozneje se je izkazalo, da je zaradi določenega časa bil nesporazum, vsled česar ministrski predsednik ob istem času ni bil doma v stanovanju, ampak v pisarni. Zato je predsednik republike na telefonu sprejela ministrova služkinja, ki seveda v svoji zmedenosti niti slišala ni, da z one strani govori predsednik republike. Lisabona je imela pa svoj vesel dan.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi slabih razmer tako prizadei, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato naj pa oni, katerim je mogoče, poravnajo na ročnino točno.

Uprava "G. N."

GORA LEZE...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

38

Zopet, kot pri svojem prvem obisku, je hotel Žorž okno nekoliko odpreti, da bi zašepetal skozi odprtino.

— Vrona! Ali me ne slišiš? — Ne, ni ga slišala. Močnejše pritisne na okno, tedaj pa se okno vda in se z velikim ropotom zadene ob steno. Prvi trenutek se Žorž prestraši. Nato pa vzklikne njegova vesela duša: — Sedaj pa je morala slišati! — Poslušaj. Res! S tal čumunate sliši zamolkel, nedoločen šum. Videti ni mogel ničesar. Notranjost sobice je ležala pred njim kot črna jama. Toda vesel je: tam zadej v kotu je stala postelja. In ravn o v tej smeri je prihajal šum. Malo čudno je bilo slišati, skoro smešno kot bi imelo dekle v rokah vozle rjuhe in bi z njim enakomerno in lahko tolkla po blazini.

— Vronica! — zašepetala Žorž z nežnim glasom. — Daj, pridi malo k oknu! Nekaj ti moram povedati. Na tem visi moje srce, moja sreča in moje življenje. Poglej, nič nepoštenega ne maram! Samo dobro besedo da mi daš, da bom imel pravi pogum biti priden. Daj, Vrona, pridi sem!

Vrona ne pride. Toda čudni šum sedaj molči. In tedaj se mu zazdi, da si je trdosrčnica pričela drugače preganjati dolgečas: z nohtovi praska po rjuhi.

— Vrona! Bodi pametna! Pridi malo sem!

Vrona je najbrže obraz zakopala v blazino, da bi zadušila svoj smeh. Tako si misli Žorž. Drugače si tega novega, čudnega šuma ni mogel razlagati: bil je podoben oddaljenemu šumenju, katerega povzroča pišček ali kaka druga žival, kadar si stresa svojo dlako.

— Toda Vrona! Daj! Smejati se mi ne smeš! Poglej, kravo resno mislim! Njegov glas se trese. — Prav zares, Vrona, tvoja beseda takrat: — Ti si lump! — ta me je pograbil, kot pograbi vrag ubogo dušo.

Bil je razvnet in govori dalje s kipečim šepetanjem. Vse misli zadnjih dni razkrije z odkritosrčno resnico; izpove se svojih dolgov, toda tudi svojih dobrih in poštenih sklepov; z ljubeznjivim ječljanjem prizna njej, o kateri je mislil, da ga tiho posluša, kako se mu je naenkrat zasvetilo, da jo ima rad. — Poglej, Vronica! Vem, da te danes še nisem vredil! In odkrito povem, da mi je težko biti priden. Toda ti moreš biti moj angel varuh. Ko bi mi dala le malo upanja, moreš iz mene napraviti drugega človeka! Pomagaj mi nekoliko! Daj, Vrona, podaj mi svojo roko!

Žorž posluša. Iz temne čumunate ni slišati nikakega glasu. Vroče se mu dviga kri proti glavi. — Vrona! Če sedaj ne najdeš nobene besede, se ti pozneje za Žorža ne bo nič zganilo! — Tedaj pa se zopet zasliši ono čudno udarjanje po blazini. — Ti! Nikar se ne norčuj iz mene! — Nekoliko zdrži že malo premočni glas. — Daj, Vrona, pridi sem! — Njegov glas se zopet dvigne. — Če sedaj na mestu takoj ne prideš, prineš, skočim notri! — In takoj poskuša, da izvrši, kar je zagrozil, toda precej trdno zadene z glavo ob železno palico mreže. In da je jeza njegova še večja, se spomni, da je pred leti sam napravil to prokletno mrežo. — Seveda! To imam od svojega dobrega dela! — Prime za železno palico in jo stresa. — Vrona! Nikar se predolgo ne igraj z menoj! Če ne, grem! In z Žoržem je potem konec! In ti ga boš imela na svoji vesti!

Nobenega odgovora.

— Prav tako! Je že dobro. — Žorž poseže po trobenti. — Nikdar me več ne vidiš v življenju! Bog te obvaruj! — Tedaj pa ga zopet zadrži. Zdi se mu, kot bi v čumnati zaslišal majhen ropot, kot bi kdo z bosimi nogami skočil na tla. — Prihajaj! — In ker isti trenutek za drugim, se zaprtim oknom, zapazi na polici pri oknu nekaj belo-sivega, naglo skoči k zidu. — Vrona! — vzklikne s pridržanim veseljem. Naglo poseže njegova roka skozi okno, da bi pograbil, kar je smatral za dekletov beli rokav,

— Sakrabort!

S tem prestrašenim krikom, ki je bil obenem krik bolečin, potegne vso razpraskano roko nazaj. Nekaj časa stoji brez glasu, nato pa vzkipi v jezi proti njej:

— Lepo! To ti moram reči! Na, tukaj pogledj! — In stegne razpraskano roko proti oknu. — Kri mu teče po prstih. — Kot ti, ne praska niti najbolj divja hostna mačka!

— Mijav! — zadoni iz globočine temne izbe.

To zasramovanje je bilo več, kot je mogel Žorž prenesti.

— Z Bogom! Jutri me moreš iskati v globokom jarku! — Sedaj se mu ni bilo treba bati nobenega šuma. S težkimi koraki stopa čez dvorišče proti ograji. Ko stoji gori na travniku, pogleda nazaj na tiho hišico ter se divje zasmije. — V vodo skočiti! Zaradi take! O, ne! Sedaj bom nalašč ostal pri življenju! Ravno nalašč! In tako, kot bom sedaj jaz začel lumpati, kaj takega še ni bilo! In pogledati me bo morala! In vsak dan si bo morala očitati: Tega imam jaz na vesti! — Da pa je tudi takoj vedela, kako plemenit sklep je napravil v svoji maščevalnosti, nastavi trobento na usta in zapiha v temno noč veseljaško pesem.

Z rezkim, napačnim glasom skoča.

— Kaj? Čakaj, zagodem ti še eno!

In pesem skonča z visokim C, ki je bil najlepši, kar jih je Žorž kdaj zapihal.

— Tako! In sedaj more biti zaradi mene vsega konec! — Jezno zavijti roko in vrže trobento v temno noč. Odletela je tako daleč, da je ni niti slišal, kdaj je padla na tla. Toda nekaj drugega zasliši: ropot okna in glas matere Katrice:

— Kaj takega pa je že malo preveč! Trudne ljudi strašiti v miru! Bogo kradeš dan! Bog te naj kaznuje!

— Bogu dan kradem? Kaj? — zavpije Žorž z jeznim smehom. — Saj ni dan, saj je vendar noč! In tvojo mačko naj kdo drugi vkrade! Pred menoj bo imela mir! — Pesti potisne v hlačne žepe, steče po travniku navzgor in se ni več zmenil za besede, ki sta jih klicala za njim mati Katrica in Simmerauer, ki se je zbudil iz trdnega spanja.

(Dolge prihodnjice)

ALI STE ZAVAROVANI?

ZA SLOVAJ BOLEZNI, NEZGODE ALI SMRTI? AKO SE NISTE, TEDAJ VAM PRIPOROČAMO

JUGOSLOVANSKO KATOLIŠKO JEDNOTO V AMERIKI.

kot najboljšo jugoslovansko bratsko zavarovalnico, ki plačuje

NAJBOLJ LIBERALNE PODOFORE SVOJIM ČLANOM

Ima svoje podružnice skoro v vsaki slovenski naselbini v Ameriki. Posluje v 17. državah ameriške Unije. Premoženje nad \$1.500.000.00. — Za ustanovitev novega društva zadostuje 8 odraslih oseb.

Vprašajte za pojasnila našega lokalnega tajnika ali pišite na:

GLAVNI URAD J. S. K. J., ELY, MINNESOTA

STRAŠEN ZLOČIN V SLOVENSkih GORICAH

Maribor, 16. novembra.

Med Sv. Antonom in Sv. Andražem v Slovenskih goricah leži občina Cerkevjak in v tej občini vas Smolinci. Ta je bila te dni pozorišče krvavega zločina, ki je razburil vso okolico ter se je o njem sedaj že razvedelo širom Slovenskih goric.

Preteklo soboto, 10. novembra, je ginal jutraj okoli 6 pastir Franc Hrnja živino iz Smolincev proti Cerkevjaku. Ko je prišel do vodnega jarka v globeli, mu je zastal korak. V jarku je ležalo človeško truplo, voda okoli ležečega pa je bila vsa krvava. V nepopisnem strahu je zbežal pastirček v vas ter sklical skupaj ljudi. Od vseh strani so vrli vaščani proti globeli. Izvlekli so truplo iz jarka, ugotovili, da je že trdo in mrzlo, ter spoznali v mrtvecu posestnika Janeza Bračka, čigar domovanje se nahaja kakih pet minut oddaljeno od usodne globeli. Ljudje so najprej ugibali, da je morda Braček padel sam v jarek v pijanosti ter utonil. Bil je namreč znan kot alkoholik in bi bila ta razlaga verjetna, če je ne bi takoj zavrnili okrvavljena voda in pa razbito sence na mrtvečevi glavi.

Braček je bil med ljudmi na slabem glasu. Pred leti je ubil svojega tasta, v mladih letih je bil večkrat prekazovan radi tatvine, poznali so ga kot kot pohlepnega človeka — vse zelo pohlepnega človeka — vse značaja, ki bi mu lahko pripravile smrtnega sovražnika. Mo-goče ga je kdo pričakal v temni noči ter udaril s polenom po glavi, da se mu maščuje za storjeno krivico, nato pa ga je vrgel v jarek, da bi zakril sle-dove. Vse bolj pa se je v lju-deh zgoščeval sum proti najbližjim svojcem pokojnika.

Okoli jarka so se v mokri zemlji poznali sledovi dvojnih nog, večjih in manjših, eloji pa so bili sledovi — ženske. Poleg sledov pa se je vil izdajalski trak krvavih kapljic, ki so padele z razbitega čela ter kazale proti hiši pokojnika. Krvava sled je vodila do hiše, pa preko dvorišča do mizarske delavnice, v kateri se je pokojnik po navadi zadrževal. V delavnici je bila postelja, na kateri je Braček vedno spal. Na postelji, ki je bila pokrita s kočem, pa je manjkala posteljina. Pač pa so pričali sveže pomit pod in razprskane stene, da je nekdo tukaj skušal zabrisati sledi nekega dejanja ter ga prikriti tujim očesom. Tu v delavnici je bil vozil razkritja, ki se je nato predložilo vsem v strašni, nepojmljivi resnici...

Bračkov dom v Smolincih je pri sosedih znan kot torišče neprestanih družinskih preprirov. Tu je živel Braček na posestvu svoje 39-letne žene kot sosesestnik. Oba sta imela pet otrok, najstarejša, 15-letna Klara, se je rodila še izven zakona. V soboto zjutraj je poslala Neža Braček po sosedu Janezu Repčju, da bi popravil peč. Povprašal je po Bračku. Hči Klara je rekla, da ne ve, kje je, oče. Nato ga je šel klicat v mizarsko delavnico, ki jo je gospodinja pospravljala. Tam mu je odvrnila: "Ga ni doma". V tem hipu pa je prihitel sosed Lovrenc ves razburjen. "Neža, moža so ti ubili! V jarku na travniku leži mrtve". In že so za njih prihajali drugi, v ozadju pa so možje nosili truplo ubitega. Žena je pri prvi vesti o umoru obstala kot okamenela. Bleda je stopila možem z žalostnim bremenom nasproti. Hčerka Klara pa je pri tej novici kriknila in zbežala v hišo.

No dvorišče hiše so zablesteli orožniški bajoneti. Ljudje so nemudoma po odkritju zločina poslali po orožnike in začela se je preiskava. Najprej pri jarku, potem po sledovih do domače hiše in nato preiskava v hiši. Kmalu je bil zločin v vseh podrobnostih razgrnjen. Kratek čas je trajala preiskava, kratko je bilo zasliševanje, potem pa so zažvekljali okovi na rokah osumljencev in sprevid se je napotil proti St. Lenartu v sodne zapore...

Pri preiskavi so rožniki najprej odkrili smrtonosno orožje — hlevski kramp na tri roglice, ki je bil skrit v listju. Na ušesu orodja so se še razločno poznali krvavi sledovi, prav tako na ročaju. Potem so našli okrvavljeno stranico postelje in s krvjo prepojeno posteljino. Napovedali so nato aretacijo ženi pokojnika Neži Braček, njegovemu svaku Janezu Brenholzu in vzeli s seboj še 15-letno Klaro. Doma so ostali pod varstvom sosedov le štirje otroci z mrtvim očetom.

Zdravniška preiskava je nato pri raztelesenju ugotovila vzroke smrti: močan udarec s topim predmetom po glavi je zadal sence in zdrobil lobanjo. Neža Braček je priznala zločin. V vseh podrobnostih, brez želje po zakrivanju. Kakor, da je pri obračunu z možem obračunala obenem s svojim žalostnim življenjem, pripoveduje preiskovalnemu sodniku žalostno zgodbo svojega življenja:

Pred poroko z Bračkom so jo svariili. Poznala sta se že štiri leta pred zakonom, imela je z njim nezakonsko hčerko Klaro. Braček je bil na slabem glasu. Radi tatvine in nasilstva je bil že prekazovan. "Zanesla sem se pa na njegovo skrbnost in pridnost, dopadlo se mi je, ker je bil lepo obleden in mislila sem, da bova v skupnem življenju dobro izhajala. Sprva je šlo vse po sreči. Vedno bolj pa je udarjala v njegovem značaju na dan silovita pohlepnost in pogubna lakomnost, ki je povzročila prve spore. Posestvo sem prevzela za 9000 Din, sorodniki pa so tožili radi nizkega prevzema in sodišče je povišalo to vsoto na 50 tisoč Din. Zadolžila sva se in to ga je grizlo. Pretepale me je, prepirala sva se, nikoli mu nisimo bili dovolj pridni doma. Pred nekako tremi leti sem morala bežati od njega k svojemu očetu. Mož je prišel za menoj, me napadel, oče je branil in mož mi je pred mojimi očmi zabodel očeta. Oče je umrl, Bračka pa so obsodili na tri mesece zapora radi prekazovanja silobrana".

Potem pripoveduje dalje o peklju v zakonskem življenju, ki jo je privedlo tako daleč, da je pred nekaj meseči pregovorila nekoliko znanih fantov, da so ji moža napadli ter ga pretepli. Fantje so bili radi tega kaznovani.

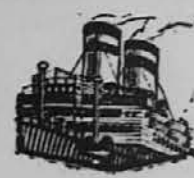
Neža Braček pripoveduje dalje: "V petek, 9. novembra, smo zvečer grabili okoli hiše listje. Mož je zopet godrnjal, da premalo delamo. Po večerji smo šli s Klaro v klet mlet na žrnje. Prišel je za nama mož, pil jabolčnik in naju preklinjal: Preklete gnjuse in nemarjake. Nato je šel proti listnjaku. Takrat sem se mu v jezi hotelo osvetiti, šla sem za njim tiho, zgrabila v listnjaku kramp in z vso močjo udarila moža po glavi. Zastokal je in padel, jaz pa sem se vrnila v klet in mlela naprej. Čez nekaj časa me je obšel strah, da bi se mož jezen vrnil in me za udarec poplačal. Povedala sem hčerki o udarcu, vzeli sva luč in šli k mizarski delavnici, kjer mož ponavadi spi. Iz delavnice je prihajalo hropenje in stokanje".

"Dala sem hčerki, luč, sama pa zgrabila zopet kramp in stopila v delavnico. Zamahnila sem parkrat proti glavi z vso močjo, nato pa je stokanje

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

310 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

7. decembra: Saturnia v Trst
Hamburg v Hamburg
Berengaria v Cherbourg
8. decembra: Champlain v Havre

11. decembra: Gen. Von Steuben v Hambra
12. decembra: New York v Hamburg
14. decembra: Majestic v Cherbourg
Washington v Havre
Conte di Savoia v Genova
15. decembra: Paris v Havre
Bremen v Bremen
19. decembra: Albert Ballin v Hamburg
21. decembra: Olympic v Cherbourg
26. decembra: Deutschland v Hamburg
29. decembra: Ile de France v Havre

BOŽIČ v JUGOSLAVIJI

DVA odplutja za PRAZNIKE po JUŽNI PROGI

"solneni strani Atlantika"

NARAVNCST V JUGOSLAVIJO

SATURNIA 7. dec. Dospe v Dubrovnik 21. dec.

Preko Genove — 15 ur do Jugoslavije

Conte di SAVOIA — 14. decembra

Vi lahko uživate doobre NOVIH NIZKIH IZLETNIŠKIH CEN, da ostanete v Evropi 15 dni. Za tja in nazaj samo 1,3 več kot za ceno ene vožnje do evropskih pristanišč.

Glede prostorov se obrnite na kateregakoli pooblaščenega agenta ali na 1 State Street, New York

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

utilnilo. S hčerko sva odšli k sosedu, tam sva pili nekaj vina in nato šli zopet nazaj.

Zopet sem se bala, da mož ni mrtve, da se je potajil in da se bo nad menoj radi udarcev strašno maščeval. S hčerko sva znova šli v delavnico. Mož pa je bil že mrtve. Dvignila sem ga s postelje, Klara je pomagala, in odnesli sva ga s težavo do jarka, kamor sva ga vrgli. Spotoma se je Klara, ki je držala mrtvega očeta za skornje pri nogah, sezul skornjev, vrgla ga je na tla, nato pa šla zopet ponj ter ga vrgla k truplu v jarek. Potem sva šli domov, pospravili in zabrisali sledove ter se podali k počitku".

Posestnik Janez Brenholz je brat Neže Bračkove. Je poročen, oče treh otrok. O njegovi vlogi v tej strašni zgodbi je izpovedala Klara Braček sledeče:

"Ne vem, kako je oče umrl. Niti mati niti stric Brenholz niti jaz nisimo bili udeleženi pri dejanju. Mati je samo šla iz kleti ter nato rekla, da je očeta umorila. Nato pa je prišel stric Brenholz, pomagal je materi mrtvega očeta dvigniti in vsi trije smo ga nesli na travnik. Mati in stric sta držala očeta za glavo in roke, jaz pa pri nogah. Hodili smo zelo počasi".

Janez Brenholz pri zaslišanju taji vsako skrivdo. Zvedel je za smrt svojega svaka šele v soboto od ljudi. Ne čuti se najmanj krivega. V noči od petka na soboto je bil ves čas doma, spal je v sobi z ženo in materjo in ni mogel istočasno nositi mrtvega svaka v jarek. Ne ve niti za kake naklepe svoje sestre proti življenju svaka.

Preiskava o dogodku, ki se v taki obliki v Slovenskih goricah že dolgo ni pripetila, se nadaljuje. Vodi jo sodišče v St. Lenartu. Neža Braček in Janez Brenholz sta v zaporu, mala Klara Bračkova pa je izpuščena. Ljudje nestrpno pri-

čakujejo nadaljnje izsledke preiskave, ki bodo popolnoma razsvetlili to strašno dejanje.

ZEMLJEVIDI

STENSKI ZEMLJEVIDI

Na močnem papirju s platnenimi pregibi7.50

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI:

Dravska Banovina 30
Ljubljanske in mariborske oblasti 30
Pohorje, Kozjak 30

CANADA

..... 40

ZDRUŽENIH DRŽAV

VELIKI 40
MALI 15

NOVA EVROPA

..... 60

ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Missipi, Washington, Wyoming 25

Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 W. 18 Street
New York, N. Y.